

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 127.546 van 29 januari 2004
in de zaak A. 117.186/VII-25.874.**

In zake : de n.v. HENDRIKS,
die woonplaats kiest bij
Advocaat P. NELISSEN GRADE,
kantoor houdende te LEUVEN,
Justus Lipsiusstraat 18-26

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
Advocaat B. STAELENS,
kantoor houdende te BRUGGE,
Bevrijdingslaan 4, bus 1.

D E R A A D V A N S T A T E, VIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat de n.v. HENDRIKS op 25 maart 2002 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van het besluit van 15 februari 2002 van de Vlaamse minister van leefmilieu en landbouw waarbij het beroep dat zij had ingesteld tegen het besluit van 27 mei 1999 van de bestendige deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant houdende opheffing van haar vergunningen voor de exploitatie van haar veevoederbedrijf gelegen aan de Remylaan 3 te Wijgmaal, ongegrond wordt verklaard en het beroepen besluit wordt bevestigd;

Gelet op het arrest nr. 104.172, van 28 februari 2002 waarbij de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit wordt bevolen;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur P. SOURBRON;

Gelet op de beschikking van 12 mei 2003 die de neerlegging van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memorie van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 6 november 2003 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 11 december 2003;

Gehoord het verslag van Kamervoorzitter M.-R. BRACKE;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat K. VERHAEGHE die, loco Advocaat P. NELISSEN GRADE verschijnt voor de verzoekende partij, en van Advocaat I. VANDEN BON die, loco Advocaat B. STAELENS verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur P. SOURBRON;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. De feiten

Overwegende dat de gegevens van de zaak als volgt kunnen worden samengevat :

1.1. De n.v. HENDRIKS exploiteert een veevoederbedrijf aan de Remylaan 7 te Wijgmaal-Leuven. De basisvergunning dateert van 8 april 1976. Nadien werden nog verschillende vergunningen verleend tot verandering van de inrichting en tot wijziging of aanvulling van de na te leven exploitatievoorwaarden.

1.2. In de loop der jaren stelt de afdeling Milieu-inspectie tegen de exploitant van de inrichting verschillende processen-verbaal op wegens het niet naleven van de geldende exploitatievoorwaarden en de herhaalde weigering om concreet gevolg te geven aan de onderrichtingen en aanmaningen van de toezicht-houdende ambtenaren.

1.3. Op 18 maart 1998 stelt de afdeling Milieu-inspectie aan de bestendige deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant voor om over te

gaan tot de opheffing van de vergunningen op grond waarvan de n.v. HENDRIKS haar veevoederbedrijf mag exploiteren.

1.4. Nadat de afdeling Milieu-inspectie op 12 april 1999 haar eerder geformuleerd verzoek had gehandhaafd, neemt de bestendige deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant op 27 mei 1999 een besluit waarbij, op grond van artikel 36, § 1, van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning en artikel 47 van het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (Vlarem I), de exploitatie- en milieuvergunningen voor het uitbaten van het veevoederbedrijf worden opgeheven.

Volgende essentiële overwegingen verantwoorden de opgelegde sanctie :

"(...)

Overwegende het voorstel van opheffing van de milieuvergunningen, geformuleerd door de Milieu-inspectie :

- bij diverse inspectiebezoeken werd vastgesteld dat de inrichting niet wordt uitgebaat volgens de voorwaarden van de vergunningen en/of volgens algemeen aanvaarde codes van goede praktijk;
- bij elk inspectiebezoek van toezichthoudende ambtenaren werd vastgesteld dat in de inrichting grote hoeveelheden stof aanwezig zijn;
- de bedrijfsleider of zijn zoon werd bij elk inspectiebezoek gewezen op de risico's verbonden aan de aanwezigheid van grote hoeveelheden stof in de inrichting en nagelaten heeft de gepaste maatregelen te nemen (sic);
- de bedrijfsleider heeft nagelaten gevolg te geven aan gerechtvaardigde bevelen en aanmaningen van de toezichthoudende ambtenaar die tot doel hadden : hetzij ongevallen te voorkomen, hetzij de hinder voor de buurt tot een aanvaardbaar niveau te beperken, hetzij de exploitatie te laten plaatsvinden conform de milieuwetgeving;
- tot op heden gebeurt er geen regelmatige verwijdering van stofophoping in de inrichting zoals door de vergunning wordt bepaald;
- op dit ogenblik wordt niet voldaan aan alle voorwaarden van de vergunningen, zoals zij op dit ogenblik van kracht zijn;
- op 1 februari 1995 werd de vergunningverlenende overheid conform artikel 47 van Vlarem titel I met gemotiveerd verzoek gevraagd om de vergunningen van de inrichting te schorsen tot de inrichting volledig gereinigd is, volledig vergund is en voldoet aan de opgelegde voorwaarden. Daarbij was een rapport van de afdeling Milieu-inspectie gevoegd over de vergunningstoestand, over vaststellingen van toezichthoudende ambtenaren bij het bedrijf, over de identificatie van risico's en ongewenste gebeurtenissen, over stofexplosies, en over codes van goede praktijk in graanverwerkende bedrijven (Marc Vanthienen, januari 1995, 32pp.);
- op 5 maart 1998 diende door toezichthoudende ambtenaren van de afdeling Milieu-inspectie overgegaan te worden tot een tijdelijke verzegeling van productiemachines omdat het onverantwoord en volkomen ontoelaatbaar was het veevoederbedrijf nv Hendriks en zoon, Remylaan 3 te 3018 Leuven te laten verder exploiteren omdat er zonder twijfel een onmiddellijk en dreigend gevaar voor de omgeving uitging van de exploitatie;

Overwegende dat rekening houdende met de hierboven vermelde vaststellingen en overwegingen het verder gedogen van alle hierboven vermelde inbreuken op de voorschriften totaal onaanvaardbaar is;

Overwegende de adviezen overeenkomstig artikel 47, § 2, 2° van het Vlarem, titel I;

(...);

Overwegende dat de elementen van het gevraagde rapport overeenkomen met de 'ontbrekende' elementen die hebben geleid tot het voorstel van opheffing van de milieuvergunningen; dat de dienst leefmilieu dan ook van mening is dat op 2 maanden niet kan gerealiseerd worden wat na jaren niet mogelijk is geweest; dat bovendien uit het voorstel van het bedrijf -ingediend op 10 maart 1999- blijkt dat de planning tot aanpassing aan de milieunormen gespreid is tot -voorlopig- juni 2001;

Overwegende de opsomming van de maatregelen die door de N.V. HENDRIKS en ZOON reeds zijn genomen en een voorstel van een reeks maatregelen in de toekomst (ingediend d.d. 10 maart 1999 door tussenkomst van de Advocatenassociatie NELISSEN GRADE);

(...);

Overwegende de handhaving van het verzoek tot opheffen van opheffing van de milieuvergunningen ten laste van N.V. HENDRIKS en ZOON (d.d. 12 april 1999);

De dienst leefmilieu vroeg op 17 maart 1999 aan de Milieu-inspectie om op basis van de genomen en voorgenomen maatregelen van het bedrijf eventueel een nieuw standpunt in te nemen. Hierna volgt het antwoord :

'(...)

In antwoord op uw schrijven met in hoofding genoemd kenmerk deel ik u mee dat wij ons verzoek en onze argumentatie zoals ontwikkeld in ons schrijven 'gemotiveerd verzoek tot opheffen van de milieuvergunning, krachtens artikel 47 van het Vlarem titel I en artikel 37 van het decreet betreffende de milieuvergunning ten laste van N.V. Hendriks en Zoon, huidig exploitant van een veevoederbedrijf te 3018 Leuven, Remylaan 3' d.d. 18 maart 1998 handhaven.

Ter aanvulling van het dossier willen wij nog volgende bijkomende vaststellingen vermelden :

Op 1 april 1998 stelden wij vast dat er meelstof uit de laad- en losruimte waaide wat eens te meer aantoonde dat deze ruimte volledig dient afgesloten te worden.

Op 3 december 1998 stelden wij vast dat een afvoerklap van een cycloon niet naar behoren werkte en dat dit aanleiding gaf tot een zeer belangrijke stofafscheiding (voor onze vaststellingen zie proces-verbaal nr. PV/98/0563).

Op 3 maart 1999 stelden wij vast dat op de bedrijfsterreinen aan de Remylaan 3 een modderige meelbrij lag die een ongelooflijk stinkende geur verspreide. Op dat ogenblik was er laadactiviteit aan de niet overdekte laadarm achteraan het torengedouw. Gezien de slechte binding van de pellets gaf dit aanleiding tot een enorme stofwolk.

Op 26 maart 1999 stelden wij vast dat er binnen in het bedrijf minder stof was dan bij eerdere vaststellingen. Toch waren er hier en daar nog stofophopingen rond machines. De meest verontreinigde pellets was buiten dienst zodat wat dit betreft voorbehoud moet gemaakt worden en deze situatie niet veralgemeend mag worden. Er gebeuren nog geen aanpassingen aan de elektrische borden. Zo vonden wij nog steeds kapotte verbindingsdozen. Ter hoogte van de laadarm buiten liggen meelresten. Gezien dit los en vrij ligt kan dit bij winderig weer aanleiding geven tot stofhinder. Tevens is de stoominstallatie buiten werking gesteld en worden de pellets niet langer gebonden met melasse en stoom maar enkel nog met

water hetgeen de binding zeker niet ten goede komt. De meelbrij die wij op 3 maart 1999 vaststelden op het bedrijfsterrein Remylaan 3, ligt nu op het bedrijfsterrein Remylaan 1 te Leuven.

Op 1 april 99 stelden wij nogmaals vast dat een vrachtwagen geladen werd met pellets aan de laadarm buiten. Niettegenstaande de matige wind gaf dit aanleiding tot belangrijke stofemissies.

Als bijlage bij dit schrijven vindt u een afschrift van onze brief aan OVAM in verband met milieu-overtredingen (voor onze vaststellingen zie onze processen-verbaal nrs. PV/98/006 en PV/98/151) op het perceel gelegen Remylaan 1 te B-3018 Leuven, alsook het proces-verbaal nr. PV/98/563.
(...)'.

Overwegende dat de inrichting niet geëxploiteerd wordt op een manier die de veiligheid van de mens en het milieu op voldoende wijze beschermt.

Overwegende dat de uitbating niet in overeenstemming gebeurt met de bepalingen en de voorwaarden van de huidige vergunning".

1.5. Op 18 juni 1999 stelt de n.v. HENDRIKS bij de Vlaamse minister van leefmilieu en landbouw beroep in tegen voornoemd besluit van 27 mei 1999. In essentie wordt door de exploitant betoogd dat hij in navolging van de herhaalde aanmaningen en onderrichtingen van de toezichthoudende ambtenaren reeds talloze investeringen heeft gedaan, dat er nog bijkomende verbeteringen lopende of gepland zijn maar dat de verdere uitvoering ervan enige "rechtszekerheid" naar de toekomst vereist en dat al het mogelijke wordt gedaan om de (stof)hinder te beperken hoewel deze gelet op de beschikbare technische mogelijkheden niet volledig uitgesloten kan worden.

1.6. Met een per fax verstuurd bericht van 25 februari 2000 wordt de raadsman van de verzoekende partij door de afdeling Milieuvergunningen uitgenodigd voor een hoorzitting omtrent het op 18 juni 1999 ingediende beroep.

1.7. Voormelde hoorzitting vindt plaats op 29 februari 2000. Onmiddellijk daarna brengt de afdeling Milieuvergunningen advies uit over het beroep van de n.v. HENDRIKS. Er wordt voorgesteld om het beroep gegrond te verklaren, het beroepen besluit van 27 mei 1999 van de bestendige deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant op te heffen en de door de afdeling Milieuinspectie gevorderde maatregel tot opheffing van de lopende exploitatie- en milieuvergunningen af te wijzen.

Aan dat voorstel gaan de volgende beschouwingen vooraf :

"Overwegende dat tijdens het plaatsbezoek van 18 februari 1998 bleek dat in de productieruimtes geen stofophopingen konden worden vastgesteld; dat in de productieruimtes en het torengedouw een beperkte hoeveelheid stof lag; dat in de bijzondere voorwaarde van het milieuvergunningsbesluit van 22 mei 1997

werd opgelegd dat het torengedouw en de productiehal wekelijks droog gereinigd dienen te worden; dat onmogelijk kan uitgemaakt worden of de hoeveelheid stof die er lag afkomstig was van max. 1 week; dat bijgevolg dient aangenomen te worden dat de exploitant deze bijzondere voorwaarde naleeft;

Overwegende dat het belangrijkste risico bij dit soort productie stofexplosie is wegens het vrijkomen van stof bij de werkzaamheden; dat hiertoe de elektrische installatie dient te beantwoorden aan zekere veiligheidsvoorschriften om het risico op stofexplosie weg te nemen; dat bij de lezing van het dossier bleek dat het bedrijf een aantal veiligheidsmaatregelen had genomen teneinde het risico op brand en stofexplosie te verminderen;

Overwegende dat het keuringsorganisme AIB Vinçotte instemde met de tot nu toe door het bedrijf genomen veiligheidsmaatregelen en oordeelde dat het bedrijf geen onmiddellijk en dreigend gevaar meer vormde voor de omgeving; dat NV Hendriks nog een aantal maatregelen plant om de veiligheid van het bedrijf verder te verhogen;

Overwegende dat er tijdens het plaatsbezoek geen opslag van afvalstoffen op het terrein werd vastgesteld; dat er evenmin stofhinder ten opzichte van de omgeving werd vastgesteld;

Overwegende dat NV Hendriks een aantal maatregelen heeft genomen om de veiligheid van de inrichting te verhogen en bijgevolg zijn goede wil heeft getoond om bepaalde problemen aan te pakken; (...)"

1.8. Op een ogenblik dat de beroepsprocedure tegen de beslissing tot opheffing van de exploitatie- en milieuvergunningen bijna een jaar hangende is, stellen de met het toezicht belaste ambtenaren een nieuw proces-verbaal lastens de verzoekende partij op wegens inbreuken op het Milieuvergunningsdecreet en zijn uitvoeringsbesluiten. In dat proces-verbaal wordt een opsomming gegeven van de diverse vaststellingen die de afdeling Milieu-inspectie heeft gedaan tijdens een zevental controlebezoeken die afgelegd werden in de periode van 1 april 1999 tot 10 mei 2000. Er wordt onder meer melding gemaakt van stofemissies rond het bedrijfsgebouw, van verschillende stofophopingen binnen het torengedouw en de productieruimte en van diverse tekortkomingen aan de elektrische installatie en de voorgeschreven veiligheidsvoorzieningen en het niet-naleven van de voorschriften terzake tijdens de productie.

1.9. Een afschrift van het proces-verbaal van overtreding nr. V/2000/0172 van 11 mei 2000 wordt op 17 mei 2000 toegezonden aan de Vlaamse minister van leefmilieu en landbouw. In een begeleidend schrijven wordt door de Milieu-inspectie gesteld dat "de vastgestelde inbreuken eens te meer aantonen dat het verzoek tot opheffing van de milieuvergunningen van 18 maart 1998 gerechtvaardigd is" en wordt de wens uitgedrukt dat "bij de besluitvorming over het al dan niet opheffen van de vergunning rekening gehouden wordt met de nieuw aangevoerde bewijzen".

1.10. Op 2 april 2001 ontvangt de Vlaamse minister van leefmilieu en landbouw vanwege de afdeling Milieu-inspectie een "geactualiseerd statusrapport" van 27 maart 2001 met betrekking tot de inrichting van de n.v. HENDRIKS. In essentie bestaat de strekking van het rapport erin de Vlaamse minister te wijzen op een aantal blijvende knelpunten, zoals de afwezigheid van explosiedrukontlastingen op de silo's, het gebruik van de laadarm buiten, de stofhinder ten gevolge van de laad- en losactiviteiten in de laad- en losruimte, de belangrijke gebreken aan de elektrische installatie ondanks het uitvoeren van "heel wat verbeteringswerken", het niet voorhanden zijn van een definitief goedgekeurd zoneringsplan en de diverse technische tekortkomingen aan redlers en transportsystemen met een veiligheidsrisico tot gevolg.

Bij voormelde nota was blijkbaar een nieuw proces-verbaal van 8 maart 2001 van de afdeling Milieu-inspectie gevoegd.

1.11. Naar aanleiding van voormelde actualisatie van het dossier wordt de n.v. HENDRIKS op 28 juni 2001 opnieuw gehoord door de afdeling Milieuvergunningen. Die hoorzitting kadert nog volledig binnen de afhandeling van het op 18 juni 1999 ingediende beroep tegen de door de bestendige deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant genomen beslissing tot opheffing van de lopende vergunningen.

De afdeling Milieuvergunningen stelt op 4 juli 2001 andermaal voor om de beroepen beslissing op te heffen. Benevens het vooropstellen van een aantal procedurefouten voor wat betreft diverse processen-verbaal, wijst de afdeling Milieuvergunningen erop dat de processen-verbaal van de afdeling Milieu-inspectie die aanleiding hebben gegeven tot de beslissing van de bestendige deputatie tot opheffing van de exploitatie- en milieuvergunningen niet meer actueel zijn, aangezien de n.v. HENDRIKS ondertussen een aantal maatregelen heeft genomen ter sanering van het bedrijf.

1.12. Op 16 oktober 2001 beveelt de afdeling Milieu-inspectie aan de verzoekende partij om "het laden van vrachtwagens met de laadarm die buiten in open lucht - dus niet in de laad- en losruimte staat opgesteld" stop te zetten.

1.13. Op 11 januari 2002 begeven een aantal ambtenaren van de afdeling Milieu-inspectie zich opnieuw naar de plaats van exploitatie. Tijdens hun inspectie doen de toezichthoudende ambtenaren een aantal vaststellingen die neergeschreven worden in een proces-verbaal van 17 januari 2002. Uit de lezing van dat proces-

verbaal blijkt in de eerste plaats dat de externe laadarm op het ogenblik van het plaatsbezoek nog in gebruik was. Naast deze vaststelling die direct verband houdt met de naleving van het bevel tot stopzetting van 16 oktober 2001, stellen de toezichthoudende ambtenaren nog zaken vast, zoals onder meer : het samengebonden zijn van een aantal flappen van het lamellengordijn tussen de opslagruimte en de productieruimte, een algemene stofneerslag in de productieruimte en grote stofophopingen bij meerdere machines, de aanwezigheid van belangrijke hoeveelheden stof- en stofophopingen in het silogebouw, de afwezigheid van explosiedrukontlastingen op de silo's, het achterlaten van afvalstoffen en afval van los graan op het fabrieksterrein met als gevolg een "onwelriekende geur" en het lozen van "sappen die uit deze gistende en rottende meelbrij komen" via een ondiep greppeltje naar de Leiebeek, de aanwezigheid van meelophopingen aan de buitenzijde van het fabrieksgebouw ten gevolge van het overmatig volstouwen van de laad- en losplaats en het ontbreken van een doeltreffende stofafzuigingsinstallatie in de laad- en losplaats. Met bovenstaande vaststellingen wordt de exploitant in overtreding bevonden met artikel 4 van het Milieuvergunningsdecreet, artikel 43ter van Vlare I, de artikelen 12 en 14 van het Afvalstoffendecreet en artikel 2 van de Wet op de verontreiniging van de oppervlaktewateren.

1.14. Met een schrijven van 11 januari 2002 protesteert de raadsman van de verzoekende partij tegen de "zoveelste" controle van het bedrijf. Tegelijk worden zowel ernstige mechanische en technische problemen als personeelsproblemen ingeroepen die een verklaring zouden vormen voor de toestand hic et nunc van het bedrijf, inzonderheid wat betreft de aanwezigheid van stof.

1.15. Op 22 januari 2002 wordt de Vlaamse minister van leefmilieu en landbouw door de afdeling Milieu-inspectie in kennis gesteld van het recente proces-verbaal van 17 januari 2002. In die kennisgeving benadrukt de afdeling Milieu-inspectie dat "de vastgestelde inbreuken eens te meer aantonen dat het verzoek tot opheffing van de milieuvergunningen van 18 maart 1998 gerechtvaardigd is".

1.16. Met het bestreden besluit van 15 februari 2002 verklaart de Vlaamse minister van leefmilieu en landbouw het beroep dat de verzoekende partij had ingesteld tegen het besluit van 27 mei 1999 van de bestendige deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant ongegrond en bevestigt ze uiteindelijk de beroepen beslissing tot opheffing van de lopende exploitatie- en milieuvergunningen.

De cruciale motieven van het bestreden besluit luiden als volgt :

"(...)

Overwegende dat het belangrijkste risico bij dit soort productie stofexplosie is wegens het vrijkomen van stof bij de werkzaamheden; dat om het risico op stofexplosie weg te nemen een aantal veiligheidsvoorschriften omschreven in titel II van het VLAREM en in de bijzondere vergunningsvoorwaarden moeten nageleefd worden; dat de elektrische installatie dient te beantwoorden aan zekere veiligheidsvoorschriften; dat organisatorische maatregelen nodig zijn om de aanwezigheid van stof in opslag- en productieruimtes te beperken; dat ook de installaties moeten voorzien zijn van doeltreffende drukontlastingsystemen;

(...)

Overwegende dat in de brief van 27 maart 2001 met bijgevoegd proces-verbaal nr. V/2001/076 van 8 maart 2001 van de afdeling Milieu-inspectie buitendienst Vlaams-Brabant wordt gesteld :

'Belangrijkste knelpunten blijven nog steeds :

- Het niet aanwezig zijn van explosiedrukontlastingen op de silo's. Wij stellen vast dat er sedert ons vorig bezoek aan het bedrijf in zes silo's, in het conische gedeelte vrij ver onderaan, een luik is aangebracht. Deze luiken zijn niet op een normale wijze vergrendeld met bouten, maar zijn door houten planken gestut. Indien er zich een stofexplosie met voldoende hoge drukopbouw zou voordoen in één van deze silo's dan is het mogelijk dat het aanwezige luik weggeslingerd wordt waardoor stof in de torenruimte zal terechtkomen wat op zijn beurt weer aanleiding zou kunnen geven tot een secundaire stofexplosie.
- (...)
- Het niet beschikken over een goedgekeurd zoneringsplan en tekortkomingen aan de elektrische installatie. Ondanks het feit dat er reeds heel wat verbeteringswerken werden uitgevoerd aan de elektrische installatie stellen wij vast dat er nog belangrijke gebreken blijven bestaan. Sedert onze vraag tot opheffing is de exploitant er niet in geslaagd de volledige installatie in overeenstemming te brengen met de voorschriften van AREI. Het ontbreken van invoerwartels aan bekabeling van motoren van productiemachines vormt een ernstig risico (...).
- Het ontbreken van of niet vast bevestigd zijn van afdekplaten op redlers en transportsystemen met stofophoping voor gevolg. Niettegenstaande de toestand reeds in belangrijke mate verbeterd is zijn er in de productieruimte en het torengedouw nog steeds stofophopingen op een aantal plaatsen vastgesteld (onder meer ter hoogte van pers 2 : op een tafel een grote (speelgoed)auto en tussen de koelvinnen van de aandrijfmotoren van de pers zelf; aan redlers naar de lossing op de eerste verdieping van de productieruimte, in de put waar de vroegere hamermolen stond opgesteld in het torengedouw; en onder de niet afgedichte redler in het lokaal stoomketel). Door de redlers en elevatoren naar behoren af te dichten met afdekplaten kunnen deze stofophopingen in belangrijke mate vermeden worden. Een goede afdichting is noodzakelijk om in geval van een stofexplosie in de transportsystemen opwervelen van stof buiten de transportsystemen te vermijden en also het risico op secundaire ontploffingen te beperken. Bij de toestand zoals hij nu is kan de stofexplosie zich van de ene naar de andere ruimte verspreiden met catastrofale gevolgen. (...);

Overwegende dat op 11 januari 2002 door de afdeling Milieu-inspectie opnieuw een proces-verbaal werd opgesteld omwille van inbreuken op de milieuwetgeving; dat onder meer werd vastgesteld dat :

- In de opslagruimte voor pellets (in bulk) veel meel en stof aanwezig is, door desintegratie van de pellets; dat voor deze opslagruimte door een erkend veiligheidsdeskundige in het verleden is gesteld dat deze bulkopslag diende omgeschakeld naar silo-opslag, om veiligheidsredenen;
 - Het brandbestrijdingsmateriaal niet in optimale staat is, wat het gebruik in noodsituaties kan belemmeren;
 - Lamellengordijnen, ter afscheiding van opslag- en productieruimtes, zijn samengebonden, zodat ze hun nut verliezen en het risico op stofexplosies aldus verhogen;
 - De productieruimte volledig onder het stof lag, met grote stofophopingen rond of onder machines op diverse plaatsen, wat onder meer in strijd is met de toepasselijke bijzondere voorwaarde uit de vergunning van 8 november 1994;
 - Nog steeds geen explosiedrukontlastingen zijn aangebracht op de silo's die nog in gebruik zijn, hoewel dit expliciet is opgelegd in de voorwaarden van de vergunning van 22 mei 1997;
 - Afval op het geasfalteerde plein en voor de stookplaats is opgeslagen zonder voorzorg, en waarbij een onwelriekende geur vrijkwam en sappen in de Leibeek terechtkwamen, terwijl geen vergunning bestaat voor deze lozing;
 - Nog steeds geen doeltreffende afzuiging aanwezig is in de laad- en losplaats, wat in strijd is met een opgelegde bijzondere voorwaarde;
 - Nog steeds geen documenten konden voorgelegd worden waaruit volgt dat een zoneringsplan is goedgekeurd;
- (...)

Overwegende dat dus kan gesteld worden dat hoewel het bedrijf reeds een aantal maatregelen inzake veiligheid en verbeteringen heeft doorgevoerd, er volgens de voormelde brief van 27 maart 2001 en het recente proces-verbaal van 11 januari 2002 van de afdeling Milieu-inspectie nog steeds belangrijke knelpunten blijven bestaan, die de veiligheid van de omwonenden in gevaar brengen en die overmatige hinder met zich meebrengen; dat artikel 47 van titel I van het VLAREM uitdrukkelijk voorziet dat de bevoegde overheid de milieuvergunning kan opheffen als de exploitant de bepalingen van het Milieuvergunningendecreet en zijn uitvoeringsbesluiten alsmede de geldende vergunningsvoorwaarden niet naleeft; dat zoals blijkt uit het voormelde processen-verbaal van de afdeling Milieu-inspectie nog dergelijke overtredingen blijven bestaan zelfs 2,5 jaar na het nemen van de bestreden beslissing".

1.17. Volledigheidshalve kan worden vermeld dat de Vlaamse minister van leefmilieu en landbouw op 12 november 2002 uitspraak heeft gedaan over de beroepen die de verzoekende partij heeft ingesteld tegen de beslissingen van 16 oktober 2001 en 2 mei 2002 van de afdeling Milieu-inspectie Vlaams-Brabant houdende het bevel tot stopzetting van bepaalde activiteiten op haar inrichting. Met voormeld besluit zijn deze beroepen ongegrond verklaard en zijn de bestreden dwangmaatregelen bevestigd.

Bij arrest nr. 113.170 van 3 december 2002 heeft de Raad van State het bij uiterst dringende noodzakelijkheid ingediende verzoek tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van 12 november 2002 afgewezen omdat geen van de aangevoerde middelen als ernstig werd aangemerkt;

2. De gegrondheid van het beroep

2.1. Overwegende dat de verzoekende partij in haar tweede middel onder meer doet gelden dat overeenkomstig artikel 36, § 1, van het milieuvergunningsdecreet en artikel 47, § 1, van Vlarem I, de bevoegde overheid de milieuvergunning ofwel kan schorsen, ofwel kan opheffen; dat zij stelt dat een schorsing "aan de orde is als vaststaat dat de exploitant binnen het kader van zijn vergunningen aanpassings- en saneringswerken kan uitvoeren, waarna uitbating volgens de milieuvergunningsvoorwaarden mogelijk wordt"; dat zij er in dit verband op wijst dat zij "in de periode van 1999 tot heden reeds onnoemelijk veel inspanningen gedaan en middelen aangewend (heeft)"; dat zij daaruit afleidt dat de bestreden beslissing de wet schendt waar zij "onmiddellijk de opheffing van de vergunningen oplegt en niet eens de mogelijkheid van schorsing overwogen heeft"; dat de verzoekende partij in haar derde middel aanvoert dat de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen evenals de "algemene motiveringsplicht" zijn geschonden, doordat in de bestreden beslissing nergens wordt aangegeven waarom men de mogelijkheid van schorsing niet heeft overwogen; dat zij in datzelfde middel ook aanvoert dat uit een reeks van verslagen en adviezen blijkt dat haar bedrijf "hoegenaamd geen gevaar voor mens of milieu" vormt, en de motivering van het bestreden besluit dit niet weerlegt;

2.2.1. Overwegende dat in de memorie van antwoord de in het tweede middel aangevoerde grieven door de verwerende partij als volgt worden weerlegd :

"De verzoekende partij gaat voorbij aan het feit dat zij -zoals onder meer blijkt uit het correctioneel vonnis- stelselmatig de milieuwetgeving heeft overtreden. Het staat de bevoegde overheid, en verwerende partij in graad van beroep, in een dergelijk geval vrij de milieuvergunning op te heffen. Dit is een opportuniteitsbeslissing. De mening van de verzoekende partij kan dan ook enkel als een opportuniteitsbetwisting, niet als een betwisting in rechte aanzien worden.

Bovendien moet worden opgemerkt dat de verzoekende partij zelfs nadat de bestendige deputatie tot de opheffing had besloten en zelfs nadat zij door de correctionele rechtbank werd veroordeeld nog steeds de milieuwetgeving heeft overtreden. De feitelijke situatie heeft dan ook duidelijk uitgewezen dat verzoekende partij niet in staat was om binnen een afzienbare tijd aanpassings- en saneringswerken uit te voeren.

De verwerende partij motiveerde daaromtrent in haar bestreden beslissing :
'(...) artikel 47 van het titel I van het VLAREM uitdrukkelijk voorziet dat de bevoegde overheid de milieuvergunning kan opheffen als de exploitant de bepalingen van het Milieuvergunningendecreet en zijn uitvoeringsbesluiten alsmede de geldende vergunningsvoorwaarden niet naleeft; dat zoals blijkt uit het voormelde proces-verbaal van de afdeling

Milieu-inspectie nog dergelijke overtredingen blijven bestaan zelfs 2,5 jaar na het nemen van de bestreden beslissing'.

Hierbij motiveerde de verwerende partij duidelijk dat voor de zwaarste sanctie, de opheffing, werd geopteerd omdat de verzoekende partij, ondanks het feit dat haar gedurende 2,5 jaar de mogelijkheid werd geboden om alsnog aan de situatie de remediëren, daartoe nog steeds geen afdoende stappen had gedaan.

De verwerende partij had immers aan de verzoekende partij de mogelijkheid gelaten om, ondanks het feit dat de situatie zoals deze uit het dossier bleek, aan de toestand te remediëren. De verwerende partij heeft dan ook niet tot de opheffing besloten alleen op grond van de vaststellingen na het verstrijken van de decretaale termijn. Met andere woorden de situatie is voor de verzoekende partij niet ongunstiger uitgevallen dan wanneer de verwerende partij binnen het decretaal tijdsbestek zou hebben geoordeeld. Nee, de verzoekende partij kreeg door de laatijdige beslissing een kans om de situatie recht te zetten doch zij maakte van deze kans geen gebruik. Nu de nieuwe vaststellingen voor de verzoekende partij niet een ongunstiger beslissing heeft uitgelokt -de situatie was al ongunstig- kon de verwerende partij zich op de nieuwe vaststellingen beroepen om de zwaarste sanctie te verantwoorden.

Nu verzoekster de toestand gedurende de 'postdecretaale' periode nog verder heeft laten verslechteren, is haar kritiek ongegrond. *Nemo auditur*";

2.2.2. Overwegende dat de verwerende partij volgende repliek geeft op het derde middel :

"Omtrent de keuze voor de opheffing en het feit dat de verwerende partij niet besloten heeft tot de schorsing moet verwerende partij meer in het bijzonder opmerken dat verwerende partij in casu een beroepsinstantie was en dat de verzoekende partij zelf ter zake geen opmerkingen heeft gemaakt in het verzoekschrift. Het arrest van 30 oktober 1997, waarnaar door de verzoekende partij verwezen wordt, werd verwerende partij rechtstreeks door de gemeente Grimbergen verzocht om tot opheffing over te gaan (sic).

Op 11 augustus 1997 verzoekt het College van burgemeester en schepenen van de gemeente Grimbergen de verwerende partij (het Vlaamse gewest) om de vergunningen verleend aan de verzoekende partij op te heffen met toepassing van artikel 47 § 1 (...) Vlarem I.

Wat de opportuniteit van de schorsing zelf betreft, alsook omtrent de expliciete motivering ter zake cf. supra (...)"

2.3. Overwegende dat de verzoekende partij in haar memorie van wederantwoord als volgt repliceert :

"Verwerende partij houdt voor dat juist door bijna drie jaar te wachten met het nemen van een beslissing verzoekster de kans werd geboden om de toestand te remediëren en dat de nieuwe vaststellingen voor haar geen ongunstigere beslissing heeft uitgelokt.

Dit dient te worden tegengesproken. Enkel op de bijkomende controle die plaats had op 22 januari 2002 bevond verzoekster zich in een positie van overmacht, en niet ten tijde van verschillende controles zoals verweerster voorhoudt.

Deze controle gaf uiteindelijk de doorslag om dan toch een negatieve beslissing te nemen, zonder dat rekening werd gehouden met de inmiddels geboekte vooruitgang.

Ten slotte verduidelijkte de rechtspraak artikel 36, § 1 van het Milieuvergunningsdecreet door te stellen dat de schorsing of opheffing enkel kan opgelegd worden wanneer er voldoende motieven voorhanden zijn die wijzen op gevaren en risico's voor mens en omgeving. Deze motieven waren niet voorhanden, maar toch kon dit niet verhinderen dat de bestreden beslissing werd genomen";

en

"Wat het gebrek aan motivering nopens de keuze voor de opheffing van de vergunningen betreft, dient te worden verwezen naar het schorsingsarrest waarin werd gesteld dat, aangezien het administratief beroep schorsend werkt, hetgeen impliceert dat inmiddels voort kan worden geëxploiteerd, niet in redelijkheid kan worden gerijmd dat toch voor de meest drastische maatregel, te weten opheffing, gekozen werd, daar waar het bedrijf intussen bijna drie jaar verder geëxploiteerd werd. En dat het bestreden besluit geen redengeving bevat die deze ongerijmdheid verklaart";

2.4. Overwegende dat de verwerende partij in de laatste memorie in essentie nog stelt dat artikel 47 van Vlarem I uitdrukkelijk bepaalt dat de bevoegde overheid de milieuvergunning wel degelijk kan opheffen als de exploitant bepalingen van het milieuvergunningsdecreet en zijn uitvoeringsbesluiten alsmede de geldende vergunningsvoorwaarden niet naleeft; dat zij toegeeft dat de afhandeling van de beroepsprocedure te lang heeft geduurd, maar dat zij er aan toevoegt dat deze duurtijd de verzoekende partij de mogelijkheid heeft geboden om alsnog de nodige maatregelen te nemen zodat de verzoekende partij zich over deze duurtijd niet kan beklagen; dat zij het administratief dossier nog aanvult met een rapport van de Milieu-inspectie van 28 augustus 2003 alsmede met een afschrift van het vonnis van de Correctionele rechtbank van Leuven van 29 april 2003 waarin werd geoordeeld dat de verzoekende partij niet of ternauwernood aan de opgelegde exploitatievoorwaarden voldoet;

2.5. Overwegende dat artikel 36, § 1, van het milieuvergunningsdecreet bepaalt dat de bevoegde overheid "bij gemotiveerde beslissing" de milieuvergunning kan schorsen of opheffen in geval de bepalingen van dat decreet en zijn uitvoeringsbesluiten en de geldende vergunningsvoorwaarden niet worden nageleefd; dat dit impliceert dat, ook al betreft het uiteraard een discretionaire beslissing zoals de verwerende partij opmerkt, uit de motivering van het bestreden besluit moet blijken waarom precies voor de zwaarste maatregel, de opheffing, wordt geopteerd; dat deze decretale verplichting ook geldt wanneer de exploitant op deze verplichting in zijn beroepschrift niet heeft gewezen; dat die motiveringsverplichting zich in voorliggende

zaak des te meer opdringt nu de verzoekende partij haar beroep tegen het deputatiebesluit van 27 mei 1999 heeft ingesteld op 18 juni 1999 en het bestreden besluit slechts is tussen gekomen ongeveer twee jaar en acht maanden later, daar waar luidens artikel 36, § 2, van het milieuvergunningsdecreet de verwerende partij uitspraak moest doen "binnen een termijn van twee maanden"; dat het feit dat de verwerende partij zo laat uitspraak heeft gedaan over het door de verzoekende partij ingestelde administratief beroep, de negatie zelf uitmaakt van de noodzaak om tot de meest drastische maatregel, te weten de definitieve opheffing van de vergunning in plaats van een uiteraard tijdelijke schorsing ervan, over te gaan; dat immers, steeds luidend artikel 36, § 2, van het milieuvergunningsdecreet, het administratief beroep schorsend werkt, hetgeen impliceert dat inmiddels voort kan worden geëxploiteerd; dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord doet gelden dat zij de verzoekende partij nog de mogelijkheid heeft willen bieden om de toestand op termijn te remediëren; dat evenwel niet valt in te zien hoe één en ander in redelijkheid kan worden gerijmd : enerzijds het betrokken bedrijf twee jaar en acht maanden voort laten exploiteren, en anderzijds, na die termijn besluiten dat de bestendige deputatie eertijds terecht oordeelde dat de meest drastische maatregel van de opheffing van alle exploitatie- en milieuvergunningen noodzakelijk was; dat het bestreden besluit geen redengeving bevat die deze ongerijmdheid verklaart; dat het betoog van de verwerende partij dat de situatie voor de verzoekende partij niet ongunstiger is uitgevallen dan wanneer zij binnen de decretale termijn zou hebben geoordeeld en zij inmiddels de kans zou hebben gekregen om de situatie te remediëren geen afbreuk doet aan de vaststelling dat in het bestreden besluit geen motieven zijn terug te vinden die de ongerijmdheid verklaren tussen enerzijds het voeren van een gedoogbeleid gedurende twee jaar en zeven maanden en anderzijds de bevestiging van de beslissing van de bestendige deputatie van 27 mei 1999 tot de opheffing van alle vergunningen; dat in dit verband het niet opgaat te verwijzen naar vaststellingen vanwege de milieu-inspectie van respectievelijk 27 maart 2001 en 11 januari 2002, dit is respectievelijk 20 en 29 maanden na het verstrijken van de datum waarop over het administratief beroep uitspraak diende te worden gedaan; dat immers het bestreden besluit pas genomen werd 11 maanden na het "geactualiseerd statusrapport" van 27 maart 2001, hetgeen ernstige vragen doet rijzen over de actualiteitswaarde ervan op het ogenblik van de totstandkoming van het bestreden besluit en dat nergens uit blijkt dat de vaststellingen van de milieu-inspectie neergeschreven in een proces-verbaal van 11 januari 2002 concreet werden betrokken op de precieze motieven en achterliggende feiten die de bestendige deputatie er eertijds toe hadden gebracht om tot de opheffing van alle exploitatie- en milieuvergunningen over te

gaan; dat bij de beoordeling van de wettigheid van het bestreden besluit evenmin rekening kan worden gehouden met een door de verwerende partij bij haar laatste memorie neergelegd verslag van de milieu-inspectie en van een vonnis van de Correctionele rechtbank van Leuven, beide daterend van na het bestreden besluit;

2.6. Overwegende dat de middelen in de aangegeven mate gegrond zijn,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt het besluit van 15 februari 2002 van de Vlaamse minister van leefmilieu en landbouw waarbij het beroep dat de n.v. HENDRIKS had ingesteld tegen het besluit van 27 mei 1999 van de bestendige deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant houdende opheffing van haar vergunningen voor de exploitatie van haar veevoederbedrijf gelegen aan de Remylaan 3 te Wijgmaal, ongegrond wordt verklaard en het beroepen besluit wordt bevestigd.

Artikel 2.

Dit arrest zal worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

Artikel 3.

De kosten van het beroep, bepaald op 175 euro, komen ten laste van het Vlaamse Gewest.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op
negenentwintig januari tweeduizend en vier, door de VIIe kamer, die was
samengesteld uit :

Mevr.	M.-R. BRACKE,	kamervoorzitter,
de HH.	R. STEVENS,	staatsraad,
	E. BREWAEYS,	staatsraad,
Mevr.	A. WIJNANTS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. WIJNANTS.

M.-R. BRACKE.